

Адыгэ маж

№134 (20149)

2012-рэ илъэс

ГЪУБДЖ
БЭДЗЭОГЪУМ и 17

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

ПРАВИТЕЛЬСТВЭ ТЕЛЕГРАММЭХЭР

Льытэныгъэ зыфэсшырэ Аслъан Кытэ ыкӀор!

Укызыхъугъэ мафэм фэиш гуфэбэныгъэ хэлъу сыпфэгущо.
О тыхъэкӀэ гуфэбэныгъэ хэлъу сыпфэгущо илъэс 65-рэ узэрэхъугъэм фэиш.

Льытэныгъэ къыпфэзышӀэу, Урысые Федерацием и Президент и Администрацие ипашэ иапэрэ гуадзэу А. ГРОМОВ

Льытэныгъэ зыфэсшырэ Аслъан Кытэ ыкӀор!

ШӀэныгъэхэмкӀэ Дунэе Адыгэ Академием ыцӀэкӀэ ыкӀи сэ сыхъэкӀэ гуфэбэныгъэ хэлъу сыпфэгущо илъэс 65-рэ узэрэхъугъэм фэиш.

Цыфхэм узэрашӀэрэр къэралыгъо ИофшӀэишхоу, шӀэныгъэлэжэ инэу, шӀэныгъэмрэ гъэсэныгъэмрэ язэхэцкӀо ӀэпӀасэу ары. Пэцэныгъэ зыдызепхъэрэ Адыгэ Республикэр зыпкытыныгъэмрэ цылакӀэр нахъышӀу шыгъэнымрэ ягъогу рэкӀо.

Сыгу къыздеӀэу сыпфэлаӀо псауныгъэ пытэ уиӀэнэу, Адыгэ Республикэм ифедэ зыхэлъ гъэпсын ИофшӀэнэу бгъэцакӀэрэм тапэкӀи гъэхъагъэхэр цытшӀынхэу.

ШӀэныгъэхэмкӀэ Дунэе Адыгэ Академием и Президентэу, Урысые Федерациемрэ Адыгэ Республикэмрэ шӀэныгъэхэмкӀэ изаслуженнэ ИофшӀэишхоу А.М. НЭФЫШӀ

Льытэныгъэ зыфэсшырэ Аслъан Кытэ ыкӀор!

Урысыем и Федеральнэ миграционнэ къулыкӀу ыцӀэкӀэ ыкӀи сэ сыхъэкӀэ гуфэбэныгъэ хэлъу сыпфэгущо укызыхъугъэ мафэм фэиш!

Псауныгъэ пытэ уиӀэнэу, уикъарыу къыкӀимычинэу, унасытшӀонэу, Хэгъэгур нахъ этегъэпсыхъагъэ хуным епхыгъэ ИофшӀэн хылыгъэу бгъэцакӀэрэм тапэкӀи гъэхъагъэхэр цытшӀынхэу сыпфэлаӀо.

Урысыем и ФМС идиректорэу К. О. РОМОДАНОВСКИЙ

Джаш фэдэу Адыгеим и Лышхъхъэ къыфэгущауагъэх Урысыем и ФСКН идиректор игуадзэу Н. Б. Цветковыр, Урысые Федерацием и Президент и Полномочнэ лыкӀоу Уральскэ федеральнэ шӀолгырым шыӀэ И. Холманских, Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлуӀкӀэ ФедерациемкӀэ и Совет и Тхьаматэ игуадзэу С. Ю. Орловар, Краснодар краим и Хэбзэгъэуцу ЗэлуӀкӀэ и Тхьаматэу В.А. Бекетовыр ыкӀи нэмыкӀхэр.

А. ТхьакӀушынэр хэлэжъэшт

Адыгеим и Лышхъхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан Урысые Федерацием и Къэралыгъо Совет изэхэсыгъо хэлэжъэшт. Урысыем и Президенту Владимир Путиным Кремлевскэ Дворецышхом непэ ар шызэхицэшт.

Зэхэсыгъом хэлэжъэхэрэр экономикэм зыкӀегъэӀэтыгъэнымкӀэ ыкӀи цыфхэм яшылакӀэ нахъышӀу шыгъэнымкӀэ Урысые Федерацием исубъектхэм якъэралыгъо хабзэ иорганхэм апашхъэ ит пшъэрылхэм атегушыӀэштых.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ ипресс-къулыкӀу

ИщытхъуцӀэхэм къахэхъуагъ

Адыгеим и Лышхъхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан Кубанскэ къэралыгъо аграрнэ университетым ипрофессор гъэшӀогъацӀэр къыфагъэшъошагъ.

— Профессор гъэшӀогъацӀэр — Урысыем иапшъэрэ аграрнэ еджэпӀэ анахъ иным итын лъапӀэу шыт. Сэ ар анахъэу етлани зыкӀысыгуапэр мы университетым Адыгеим иэкономикэ ихэхъоныгъэ илахышхо хишӀыхъагъэш ары, ӀэпӀэсэныгъэ ин зыхэлъ специалистыбэ ащ къыгъэхъазырыгъ, — къыуагъ ТхьакӀушынэ Аслъан.

Республикэм иаграрнэ комплекс пае ӀэпӀэсэныгъэ ин зилэ кадрэхэм якъэгъэхъазырынкӀэ илъэсыбэ хъугъэу зэдэлэжъэныгъэ тазыфагу зэрилтымкӀэ апшъэрэ еджапӀэм ипашэхэм зерафэразэр Адыгеим и Лышхъхъэ къыхигъэщыгъ. ШӀэныгъэлэжъэхэу ащ Ӏутхэм гъусэныгъэу къыддыряӀэм ишӀуагъэкӀэ Адыгеим зернэ культурэ лъэпкъыкӀэхэр, джырэ технологиехэр егъэфедэх, мэкъумэщ продукциеу къахыжъырэм изытет нахъышӀу ешӀы.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ ипресс-къулыкӀу

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ и Указ

ЩытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ псэолъэшӀ» зыфиӀорэр А.Ю. Нэхаим фэгъэшъошэгъэным ехылаӀагъ

ПсэолъэшӀыным ылъэныкъокӀэ гъэхъагъэу иӀэхэм апае щытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ псэолъэшӀ» зыфиӀорэр Нэхэ Аслъан Юсыф ыкӀом — зэфэшӀыгъэ акционер обществэу МПМК-у «Краснодарская-1» зыфиӀоу къалэу Краснодар дэтым игенеральнэ директор фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу ТХЪАКӀУШЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 11, 2012-рэ илъэс
N 153

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ и Указ

ЩытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ псэолъэшӀ» зыфиӀорэр А.Д. МэрэтыкӀом фэгъэшъошэгъэным ехылаӀагъ

ПсэолъэшӀыным ылъэныкъокӀэ гъэхъагъэу иӀэхэм ыкӀи илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фырилэу Иоф зэришӀэрэм апае щытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ псэолъэшӀ» зыфиӀорэр МэрэтыкӀо Аслъан Долэтбый ыкӀом — муниципальнэ образованиеу «Шэуджэн районым» иадминистрацие ипашэ иапэрэ гуадзэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу ТХЪАКӀУШЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 16, 2012-рэ илъэс
N 157

ӀэпыӀэгъур лъагъэкӀотэшт

Адыгеим иӀэпыӀэгъу Краснодар краим и Крымскэ район шыпсэухэрэм аӀэкӀэхъащт анахъэу зэрар зыхыгъэ цыф псэупӀэхэм къэгъэнэжъын-зыпкыгъэуцожьын ИофшӀэнхэр ашаухыфэ нэс. Ащ фэгъэхъыгъэу къыуагъ Адыгеим и Лышхъхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан.

Республикэм илӀыкӀохэр Крымскэ зэрэшылагъэхэм икӀэуххэм къатегушыӀэзз ТхьакӀушынэ Аслъан ар къыхигъэщыгъ. Республикэм ыцӀэкӀэ оперативнэ штабэу къалэм шыӀэм цыфхэм якъэгъэнэжъынрэ техникэ гъэнэфагъэмрэ япхыгъэ ИофшӀэныр зэшӀуехы. Адыгеим и Лышхъхъэу пшъэрыл зэрафишыгъэм тетэу Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпӀыл Мурат, социальнэ ИофгыдохэмкӀэ ащ игуадзэу Алексей Петрусенкэр, АР-м мэкъу-мэщымкӀэ иминистрэу Юрий Петровыр ыкӀи АР-м и Лышхъхъэ иӀэпыӀэгъоу

Къонэ Заур Крымскэ шылагъэх. Крымскэ районым ипашэ ипшъэрылхэр зыгъэцкӀэрэ Александр Васильевым Адыгеим илӀыкӀохэр зыӀокӀэхэм ТхьакӀушынэ Аслъанрэ республикэм ис цыфхэмрэ яӀэпыӀэгъу пае зэрафэразэр къыуагъ.

ОшӀэ-дэмышӀэ тхьамыкӀагъор къызшыхъугъэ шӀолгырым Адыгеим икӀыгъэ нэггырэ 98-рэ, техникэ 35-рэ непэ шыӀ, ащ шыцэу Урысыем и МЧС и Гъэло-рышӀапӀэу Адыгэ Республикэм шыӀэм ыцӀэкӀэ нэггырэ 60, техники 10. Зыпкы игъэуцожьын ИофшӀэнхэмкӀэ Адыгеим икӀыгъэхэм цыф псэупӀэхэм яинфраструктурэу зэщыкъуагъэр зыпкы рагъэуцожьы, хэкӀхэр чыпӀэхэм адашых, псыр аӀекӀагъахэ. А Иофхэр зэшӀозыхырэ цыфхэр зэблэхъугъэнхэмкӀэ график гъэнэфагы зэхагъэуцуагъ, ау джыркӀэ зэблэхъугъэнхэр имыщыкӀагъэгоу алъытагъ.

— Краснодар краим къышыхъугъэ тхьамыкӀагъор зэкӀэми здытыкӀын. Адыгеим шыпсэухэрэм апэрэ мафэм къышегъэжъагъэу Иофым еплъыкӀэу фыряӀэр джаш фэд ыкӀи зэрар зыхыгъэхэм аӀэ афашӀыным ренэу фэхъазырых. Республикэм ипашэхэр афэразэх а къынышхом хэфэгъэ гъунэгъу цыфхэм зышӀуагъэ язгъэкӀыгъэхэм, — хигъэунэфыкӀыгъ ТхьакӀушынэ Аслъан.

Шьуту къэтэгъэкъыжы: Адыгеим ыцӀэкӀэ Краснодар краим и Крымскэ район хылыгъэ тонни 128-рэ, ащ шыцэу гъомылэпхъэ пакет мин 12,5-рэ, унэгъо хъызмэтым шагъэфедэрэ пкыгъоухэр зэрылӀ пакет мини 9,3-рэ, чых-Ӏэн-пӀэтэхъохэр, шыгъынхэр аӀэ-кӀагъэхъагъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ ипресс-къулыкӀу

ИЮНЫГЪУ-2012

Мэфищым — гектар мин 13

Джаш фэдиз лэжыгъэ гектар пчъагъэ аужырэ мэфищым республикэм ирайонхэм ащыӀуахыжыгъ. Бжыхъасэу аугъоижьын фаем шыцэу бэдзэогъум и 16-м ехъулӀэу районхэм ащыӀуахыжыгъэ процент пчъагъэр: Теуцожыр — 72-рэ, Джаджэр — 65-рэ, Тэхъутэмыкъуаер — 53-рэ, Коцхъаблэр — 51-рэ, Шэуджэныр — 49-рэ, Красногвардейскэр — 46-рэ, Мыекъуапэр — 39-рэ.

Тыгъуасэ ехъулӀэу хъэм иӀухыжын район пстэуми ащаухыгъ. Гектар мин 13,5-м тӀэкӀу ехъоу Ӏуахыжыгъэм гектар тельытэу центнер 25,3-рэ къырахы, пстэумкӀи тонн мин 33-м ехъу къахыжыгъыгъ.

Бжыхъэ коцэу республикэм

щыӀуахыжын фэгъэ гектар мин 64,6-м къехъум шыцэу тыгъуасэ ехъулӀэу аугъоижьыгъэр гектар мин 31-м нахъыб. Коцым гектар тельытэу центнер 30,6-рэ къырахыгъ, пстэумкӀи тонн мин 95-м фэдиз хъазыр къахыжыгъ. Бжыхъэ коцэу Ӏуахыжыгъэм гектар тельытэу районхэм къащырахыгъэ центнер пчъагъэр: Теуцожыр — 34,3-рэ, Джаджэр — 34,2-рэ, Красногвардейскэр — 33,1-рэ, Шэуджэныр — 30,5-рэ, Тэхъутэмыкъуаер — 22,4-рэ, Мыекъуапэр — 15,8-рэ. Аужырэ мэфищым къыкӀоцӀ республикэм пстэумкӀи коц гектар мин 12,8-м ехъу цаугъоижьыгъ.

Рапсым иӀухыжыныи хъазырэу гъунэм нагъэсыгъ. Ащ фэдэ лэ-

жыгъэу Ӏуахыжын фэгъэ гектар 2546-м шыцэу тыгъуасэ ехъулӀэу аугъоижьыгъэр гектар 2040-рэ, ащ гектар тельытэу центнери 10,8-рэ къырахы, пстэумкӀи тонн мини 2,2-м фэдиз къахыжыгъыгъ.

Лэжыгъэм иӀухыжын дакӀоу районхэм чыгури ащагъэхъазыры. Гектар мин 24,5-м ехъум уарзэр комбайнхэм къаупкӀатэзэ хыпкыым ащыхатэкъуагъ. Джаш фэдэу гектар мин 20-м ехъум хыпкыым ышъхъашъо ащагъэшъобагъ. Бжыхъэм чылапхъэхэр зыщапхъыштхэ чыгу гектар мини 2,3-м фэдиз ажъуагъ.

ЛӀХЪУСЭЖӀ
Хъаджэрэтбый.

Денис Мацуевыр Адыгеим щылагъ

Зэрэдунаеу щызэл'ашIэрэ пианистэу, Урысыем изаслуженнэ ыкIи инароднэ артистэу, УФ-м и Къэралыгъо премие илауреатэу Денис Мацуевыр блэкIыгъэ бэрэскэшхом Адыгеим щылагъ. АР-м и Л'ышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан къыригъэблэгъагъэу ар къэкIогъагъ ыкIи зы пчыхъэ концерт Къэралыгъо филармони-

ем къыщитыгъ. Классическэ музыкэр шIу зылгъэгъухэрэм агу къинэжыынэу концерт гъэшIэгъон ащ къытыгъ, композитор цIэрылабэхэм япроизведенихэр ащ къыригъэлауагъ.

АР-м и Л'ышхъэ иунаш'окIэ Денис Мацуевым «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфиIорэ щытхъуцIэр фагъэ-

ш'юшагъ. Ар къэзыушыхъатырэ тхыл'ымрэ бгъэхал'хъэмрэ Тхьаклушынэ Аслъан концертм щыритыжыгъэх. Музыкант цIэрылом уахътэ къыхигъэкIи тиреспубликэ къызэрэблэгъагъэм, концерт гъэшIэгъон къызэритыгъэм афэшI «тхьауегъэпсэу» ащ риуагъ, гъэхъагъэу илэхэм ахигъахъозэ иIофшIэн лыгъэкIотэнэу фэлъэлауагъ. Денис Мацуевыр Межрегиональнэ шIушIэ фондэу «Новые имена» зыфиIорэм ипрезидент, шIушIэ программэ зэфэшхъафыбэм пашэ афэхъугъ. Музыкэм епхыгъэу ышIэрэм нэмыкIэу, общественнэ Iофхэм ащ фэдэу илахышIу зэрахил'хъэрэм мэхъэнэ ин зэриIэр республикэм и Л'ышхъэ ипсалтэ къыщыхигъэщыгъ. Джащ фэдэу мы мафэм къыщыублагъэу Денис Мацуевыр къуаджэу Улапэ ицIыф

гъэшIуагъэхэм ащыщ хъугъэ. КъыкIэлъыкIорэ шэмбэт мафэм музыкант цIэрыIор Адыгеим ижурналистхэм алукагъ, яупчIэхэм джэуапхэр къаритыжыгъэх. Республикэм итын лъапIэ къызэрэфагъэш'юшагъэм осэ ин зэрэритырэр, ащ фэдэ шхъэкIэфэныгъэ къызэрэфашигъэм пашэ лъэшэу пашэхэм зэрафэразэр концертм къызышэгъушIэми мы зэлукIэгъуми къащыхигъэщыгъ. Анахъэу АР-м и Л'ышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан ирзэныгъэ къызэрэфигъазэрэм къыкIыгъэтхыгъ. Адыгеир лъэшэу ыгу рихыгъэу, хъакIэм гуфэбэныгъэ ин хэлъэу зэрэпэгъокIыхэрэр еж ышхъэкIэ нэрылгъэу фэхъугъэу ары Денис Мацуевым къызэриуагъэр. Республикэм апэрэу къэкIуагъ, концерт къыщитыгъ, аужырэ мыхъунэу зэрэщыгугырэр, амалэу илэмкIэ еж арыгъэцэкIэным зэрэпыл'ыщтыр къыхигъэщыгъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Д. Мацуевым фэгъэхъыгъэ тхыгъэ я 8-рэ нэкIубгъом ит.

Санаториер зэтырагъэпсыхъэ

ИзэпIэ-зыгъэпсэфыпIэу «Шапсыгъ» зыфиIорэр республикэм ичIыпIэ анахъ дахэу Пшызэрэ Шапсыгъэ псыубытыпIэмрэ азыфагу ит. Еж санаториemi къэгъэгъэ дахэхэр, чыг зэфэшхъафхэр дэтых. Ил'эс 40 фэдиз хъугъэ мы зыгъэпсэфыпIэм Iоф зышIэрэр. Ар дэгъоу зэтэгъэпсыхъагъ. КIэлэцIыкIухэр зышеджэнхэ алъэкIышт библиотеке хэт. Спортыр шIу зылгъэгъухэрэм чIыпIэ гъэнэфагъэхэр ялэх, бильярд ыкIи теннис щыджэгунхэ алъэкIы. Ащ нэмыкIэу кино ыкIи концертхэр къызыщагъэлъэгъорэ клуб ащ хэт.

Ил'эс къэс санаториер гъэмфэ лъэхъаным фытегъэпсыхъагъэу пэгъокIы. Мыгъэ гъэцэкIэжыынхэм апэIухъащ ахъщэр къызэратIупшыгъэм тетэу IофшIэныр аублагъ. Псыр зэрыкIорэ трубэхэр зэблахъугъэх, пчэхъэри шхъаныгъупчъэхэри кIэу хагъэу-цуагъэх.

— ГъэцэкIэжыын IофшIэнхэм дэгъоу, агу етыгъэу хэлажъэх Пэнэхэс ыкIи Бжыхъэкъоеж еджапIэхэм ащеджэхэу блэкIыгъэ ил'эсхэм мыщ зыщызыгъэпсэфыгъэхэр, — ело санаторием иврач шхъаIэу Барцо Хъарыет. — IофшIэнэу щылэр зэрэбагъэм пашэ санаторием икызэл'ухын тIэ-кIу гужъагъэ. Мы уахътэм ахэр ыкIэм фэкIох ыкIи бэ темышIэу типчъэхэр къызэл'утхынхэу тыпыл. Аргъой-хэмрэ бамыкIхэмрэ зыгъэкIодырэ уцхэр зэдгъэуIугъэх.

ХЪУИТ Шэбан.

ШЪУНАIЭ ТЕШЪУДЗ!

НэкIмазэр къехъэ

Льытэныгъэ зыфэтшIырэ бысл'ымэнхэр! Адыгэ Республикэм ыкIи Пшызэ ш'юлтыр ащыпсэурэ бысл'ымэнхэм я ДиндэлэжъапIэ

макъэ къызэригъэлурэмкIэ, **НэкIмазэр бэдзэогъум и 20-м**, бэрэскэшхо мафэм, къехъэ.

Мы мэээ лъапIэм нэкIыр зылыгъынэу теубытагъэ зышIыгъэ бысл'ымэнхэм тафэ-лъало узынчъэхэу, яунагъохэм рэхъатныгъэ арыл'эу ар рахынэу.

НАРКОКОНТРОЛЫМ КЪЕТЫ

Семинарым щытегушылагъэх

Урысыем и ФСКН Краснодар краймкIэ и Регион гъэло-рышIапIэ Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутамэ бэмьшIэу щыкIуагъ правухъумэкIо органхэм ясеминар. Ащ хэлэ-жъагъэх прокуратурэм иIо-фышIэхэр, МВД-м, ФСБ-м якъулыкъушIэхэр ыкIи Къы-блэ федеральнэ ш'юлтырымкIэ «Росфинмониторингым» иотдел ипашэу Петр Пайгу-совыр.

Iофыгъо шхъаIэу правэ-ухъумэкIо органхэм якъулыкъушIэхэр зытегушылагъэхэр зэхэщэгъэ бздэжэшIэ купхэу наркотикхэр хэбзэнчъэу къезыгъэкIокIыхэрэм ыкIи бздэжэшIагъэкIэ ахъщэ къызылэ-кIэзыгъахъэу, нэужым ар экстремистскэ, террористическэ организациехэм язэтегъэпсы-хъан пэлузыгъахъэхэрэм апэ-уцужыгъэныр ары.

Наркотикхэр хэбзэнчъэу зыгъэзекIохэрэм ахъщэу къаIэ-кIахъэрэр законом тетэу зра-гъэгъотыгъэу, зэрагъэпсырэм,

легализовать зрашIырэм, бэрэ зэрэзэхэтхэу, «отмывание» зыфалорэм зэрэпэуцужыкхэрэм къытегушылагъ Наркоконтро-лым АР-мкIэ ипашэу Михаил Лой. Ащ къызэриуагъэмкIэ, мы къулыкъур республикэм щызэхэщэгъэ зыхъугъэм къы-щыублагъэу наркотикхэр хэ-бзэнчъэу зэрагъэзекIуагъэм къыкIэкIогъэ ахъщэр «аукъэ-бзыжыным» епхыгъэу бздэ-джэшIэгъэ 15 кыхагъэщыгъ. ЗэкIэмкIи сомэ миллион 16-м ехъу ахэм «ащызекIуа-гъэр». Мы бздэжэшIагъэхэр зэкIэ Мыек'опэ ыкIи Мые-к'опэ районьр ары къызыщы-хагъэщыгъэхэр.

Семинарым хэлэжъагъэхэм хагъэунэфыкIыгъ регион уч-реждениеу «Росфинмонито-ринг» зыфиIорэм зэпхыныгъэ дырIауу мыщ фэдэ бздэжэшIа-гъэхэр зезыхъэрэ купхэм афэ-гъэхъыгъэ информациемкIэ зэхъожыкхэзэ ашIымэ, IофшIэ-ным нахъ шIуагъэ къызэри-тыщтыр.

Урысыбзэ арагъэшIэщт

Сирием къитэджэгъэ зэо зэпэ-уцужым ыпкъ къыкIэу тилгъэп-кьэгъоу ащ исхэм ащыщыбэхэм япсэушIэхэр къабгынэнхъыш, хэ-кужым къэкIожынкхэ фаеу хъугъэ. Джы ахэр мыщ хэгъозэжынкхэм, псэукIэ амал тэрэххэр ялэ хъунхэм афэшI урысые гражданствэ яIэн фае. Ащ фэгъэхыгъэ законом къы-зэрэдилгытэрэмкIэ, урысыбзэр къызэрагурыIорэр ыкIи рыгушы-Iэнхэ зэралгъэкIырэр къэзыушыхъа-тыр тхыл' ямылэ хъуштэп. АР-м лъэпкэ IофхэмкIэ, IэкIыб къэрал-хэм ащыпсэурэ тилгъэпкьэгъухэм адырIау зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет ащкIэ Iэпылгъу афэхъугъ. Тилгъэпкьэгъоу Сирием къыкIы-жыгъэхэм урысыбзэр зэрагъэшIэ-ным фэшI Адыгэ республикэ гим-

назием факультатив къыщызэл'уа-хыгъ.

УрысыбзэмкIэ езыгъэджэштхэр еж гимназием икIэлэгъаджэхэу Хъоц Ларисэрэ Фрида Кореловам-рэ. Ахэм гушыIэгъу тызафэхъум къызэрэталуагъэмкIэ, тхъамафэм сыхъат тIурытIо Iоф адашIэщт. Iэ-кIыбым къыкIыжыгъэ адыгэхэм урысыбзэр зэрагъашIэным фэгъэ-псыгъэ программэу 2005-рэ ил'э-сым ежхэм зэхагъэуцогъагъэм тетэу рагъэджэштых. Непэ ащ пашэ тхыл'хэр ик'оу ялэх. ПстэумкIи кIэлэцIыкIу 22-рэ, нахъыжъэу нэг-гырэ 35-рэ непэ урысыбзэр ззы-гъэшIэщтыр, джыри къэзыгъэзэ-жырэ шIыэм ахэм къахэтIыс-хъащтых. БлэкIыгъэ тхъамафэм апэрэ урокхэр рагъэжъагъэх.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр гухэкIышхо щыхъоу фэтхъаусыхэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат ифинанс-хъызмэт гъэло-рышIапIэ а 1-рэ разряд зIэ иведущэ специалистэу Флуерар Светлана Владимир ыпхъум ятэ идунай зэрихъожыгъэм фэшI.

Къунчык'охъаблэхэу Мыек'уапэ щыпсэухэрэм яобществэу «Гу-гъэм» хэтхэр Къэбэртэе-Бэлъкъарымрэ Адыгэ Республикэмрэ яза-служеннэ артистэу Къумык'уу Шамсудинэ ятэ идунай зэрихъожыгъэр гухэкI ащыхъоу фэтхъаусыхэ.

Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иIофышIэхэм гухэкI ащы-хъугъ Адыгеим и Къэралыгъо орэдыло-къэш'окIо ансамблэу «Исл'а-мыем» иартист цIэрыIоу, тигъэзет иныбджэгъушIоу Къумык'уу Шам-судинэ ятэу Аскэрбый идунай зэрихъожыгъэр. Щымыл'эжым ила-хылхэмрэ игупсэхэмрэ редакиер афэтхъаусыхэ, ужыпкэ мафэ афэ-хъунэу афэл'ало.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо орэдыло-къэш'окIо ансамблэу «Исл'а-мыем» лъэшэу гухэкI щыхъоу фэтхъаусыхэ купым иорэдыло цIэрыIоу Къумык'уу Шамсудинэ ятэу Аскэрбый зэрэщымыл'эжым фэшI. Идунай зыхъожыгъэм игупсэхэм къыныр адегошчы.

Гъэтхэ дзэ дэщыгъор аухыгъ

Мы ил'эсым дзэ къулы-к'ур зыхъынэу къызыте-фэрэ аужырэ купыр бэмьшIэу дащыгъ. Адыгэ Рес-публикэм идзэ комиссари-ат икъулыкъушIэхэм къызэ-рауагъэмкIэ, гъэтхэ дзэ дэ-щыгъор республикэм дэгъоу шырагъэкIокIыгъ. Планэу къафагъэуцугъэр шIокI имы-Iэу зэшIуахыгъ. Аужырэу дащыгъэхэм япчъагъэ нэггы-рэ 696-рэ мэхъу, ахэр ил'эс-рэ къулык'уым къэтыштых. ЗэкIэмкIи гъэтхэ дзэ дэщы-гъом нэггырэ 2900-мэ къа-джагъэх. Ащ щыщэу нэггы-ри 196-м медицинэ уплэгъ-кIунхэр икIэрыкIэу арагъэ-кIужыкх.

Дзэ комиссариатым иIо-фышIэхэм зэрагъэунэфы-гъэмкIэ, дзэ къулык'уым зы-щыздзыгъэхэрэм япчъагъэ мыгъэ зэхапшIэу нахъ макIэ хъугъэ, ахэр нэггырэ 40 мэхъух. Законным ишапхъэхэр зымыгъэцэкIэгъэ ныбжьыкIэ 27-мэ уголовнэ Iофхэр къа-фызэл'уахыштых.

КИАРЭ Фатим.

ЛІХЪУСЭЖЬ
Хъаджэрэтбай,
«Адыгэ макъэм»
ижурналист.

ЮНЫГЪУ-2012

ПСЫНКІЭУ, ЧІЭНАГЪЭ ФЭМЫХЪОУ ЛЭЖЬЫГЪЭР ІУТХЫЖЬЫН!

Коцэу къалоужьырэм игъогу зэлухыгъ

Тхыгъэ-сурэт репортаж

Губгъом Юныгъо лъэхъаным узихъэкІэ, гур къэзылэгъу иплъагъорэр макІэп. Станицэу Джаджэ тыдэкІыгъэу асфалт гъогум тытэгъу редакцием имашинэкІэ тэгъэ. Лъэгъунэу тилэр зы: Джэджэ районым ит хъызмэтшІэлэ инхэм ащыцъу ОАО-у «Дондуковский элеватор» зыфиорэм къыщагъэкІыгъэ бжыхъэ коцэу шыуахыжьырэм гектар тельгъэу центнер 40-м къыщымыкІэу къырахэу зэхэтхыгъэшъ, Юны-

фешы тпэмычжыгъэу щыт тракторуу прицепыр зыпытым.

Ащ текІуалІэ. Шъхъэ гъэлагъэ зилэ прицепым ит стол кІыхъэм Юныгъом хэлэжъэхэрэ механизаторхэм ащыцъу заулуу кІэлъырысхэм къахэкІышъ, лы лъэплъэгъэ зэкІужьыр тыкъишІэжыгъэу къытфэгъушІозэ къытпэгъокІы.

— Джары Латышевич, илээс 63-рэ къызэринэкІыгъэ Іоу пшІэрэп, ренэу чэф, ІофшІэным

зэ мафэр сыхъатыр 12-м нэсыфэ тыкхыхъан тІэкІыгъэп, сыхъатитІукІэ хъасэм ызыныкъом ехъу Іутхыжыгъ, — еІо хъызмэтшІаІэм чІыгулэжынымыкІэ иотдел ипашцэу мыщ тызшыІукІэгъэ Николай Степановым. — Мэфэ ошІу ІофшІэгъум гектар 200-м къыщымыкІэу тэгъоижышъ, сыхъат зытІукІэ мы хъасэр тыухынышъ, фэшъхъаф чІыплэ тыкІошт.

Ащ пыдзагъэу Николай Степановым къытфегуатэ пстэумкІа аугъоижыны фаеу хъэ ыкІа коц гектар 2411-рэ зэрялагъэр, хъэ гектар 343-у Іуахыжыгъэм гектар тельгъэу центнер 36,6-рэ къызэритыгъэр. Коцэу къагъэкІыгъэр гектар 2068-рэ, тызыщыІэгъэ мафэм ехъулэу ащ шыц гектар 1600-м фэдиз Іуахыжыгъагъ, зы гектарым центнер 40-м къыщыкІэ шымылэу къырахыгъ. Рапс гектар 262-у кІымэфэ чыІэм къелыжыгъэу аугъо-

гъор зэрэщызэхъагъэм тыкхеплъышт.

Станицэу Дондуковскэм тынэсынкІэ къэнэжыгъэ шымылэу джабгъумкІэ тыдэхы. Бэрэ къыхъкІы ти «Жигули» цІыкІукІэ районхэм ягубгъохэм тызарыхъэкІэ, шъоф гъогухэм арыкІогъуае хъоу. Джы тызтехъэгъэ гъогур дэгъу дэд: занкІэ, зэшъхъэ-зэшъу, джэшъуабзэу убагъэ, машинэмкІэ урычъэнкІэ хъопсагъо. Джабгъу лъэныкъомкІэ чІыгулэжыным ІэпылэгъушІоу иІэ мээ шъолъыр шІагъор гъогубгъум къыголъэшъуагъ. Сэмэ-гумкІэ зитеплъэкІэ гур къэзыгъэтхъэрэ натрыф хъэсэ инэу шхъонтІэ-шІуцІэшъо теплгъэ зилэр гъогум къыголъ. Бэшлагъэ ащ фэдэ натрыф хъасэ зысымылэгъугъэр: ялгъагъэкІэ натрыф гъэкІыгъэхэр метри 2-м лыкІахъэх, нахыбэмэ шъхъэ тІурытІу агот.

Тынэсы комбайнэхэм Іоф зыщашІэрэ чІыплэм. Коц хъэсэ инышІоу мээ шъолъырхэмкІэ бгъу пстэумкІа къэгъэкІыхъагъэр зэфэдитІоу гошчыгъэ. Зы лъэныкъомкІэ «Джон Дир» зыфиорэ комбайнэ зэтэгъэпсыхъагъэм

фэдитІу зэуж итхэу къыщекІокІых (апэрэ сурэтыр ахэм къатэтэхы). Адрэ хъэсэгъу лъэныкъом «Донным» фэдэ комбайнитІурэ зы «Клаасрэ» хэтых. Іоныгъом ижъотыпІ.

— Мы хъасэр гектар 95-рэ мэхъу, тыгъуасэ къещыгъэ ошц тІэкІум шынэгъагІэ къызхильхъэгъэ чІыгум ышъхъашъо тыгъэм тырегъэгъушпыкІыфэ тежэ-

ижыгъэм изы гектар центнер 14 къытыгъ.

ЗэдэгъушІэгъум тыхэтзэ хъасапэу тыздэщытым «Джон Дир» комбайнитІур къэсыхъэшъ, къызтэгъуцох. Ахэм нэбгырэ зырыз къыхы. ТакІуалІэ кІалэхэм, комбайнер сэнэхъатым илээс заулу хъугъэу рэлажэх Владимир Сидоренкэмрэ Сергей Деркачевымрэ (ахэм ятІонэрэ сурэтыр къатэтэхы).

Комбайнерхэм яІэпыІэгъу кІэлэ ныбжыкІитІур комбайнэхэм якабинэхэм арэтІысхъэхэшъ, зэпыу имылэу Іоныгъор лэкІуатэ. Прицеп зыпышІэгъэ автомашинэ КамАЗ инэу хыпкъым хэтым «Джон Дирхэр» ыбгъуитІукІэ къеуцуалІэх. Сыда зымыуасэр джы тІэгъурэр: комбайнитІум ябункерхэм арыз хъугъэ коц Іожыгъэр зым кузовым, адрэм прицепами аратакьо. Ащ фэдэ

блэгъэкІына сурэт къытемыхъу (ящэнэрэр). Охътэ тІэкІоу машинэр заушъэрэр тэгъэфедэшъ, тиаппарат тетэгъэпсыхъэ КамАЗ-м ис шоферэу Николай Бураковым (яплІэнэрэ сурэтыр).

ШІэхэу комбайнэхэр ежъэжыкх, тэри зыфэтэгъэзэжыкх тигушыІэгъу Николай Степановым. ЕтІо адрэ комбайнэхэм Іоф языгъашІэхэрэм ащыщхэм ацІэ къытфыриІонэу.

— Апэу шытхыкІэ къыхъэгъэщы сшІоигъор илээсыбэ хъугъэу комбайнэм Іоф езыгъашІэу, Іоныгъо къэс тыхъызмэтшІаІэ имызакъоу, районми республикэми лэжыгъэу къыІоужьырэм ипчъагъэкІэ ащыпэрыгъхэм ащыцъу Василий Латышевич...

Мыщ дэжыым Николай къыІуатэрэр зэпытэгъэу. ЗыцІэ къыриІогъэ комбайнеры зытІэрэр бэшлагъэ. КыхъэкІырэп Іоныгъо ащ тыщыІумыкІэу, тигъэзет исурэт къытымыгъахъэу, ищытхъу цыгымыІуатэу.

— Ащ Іофыр тетмэ, муары шъуинэІосэ тикомбайнер бэлахъэ, — ыІозэ, Николай Іапэ

фабл, лэжъэкІошху, — ащ уасэ къыфешІы Николай.

ТызэфэгъушІо. Сурэт тетхы зэрэтшІоигъор етІо.

— Лъэшэу сышъуфэраз, икхун стешъухыгъэри сидахэ зэрэшъуІуагъэри, — ІошхыпцІыкІы лэу тызкІэлъырыгъэр. — НыбжыкІэхэм зэкІэ гъогур афызэлухыгъэу тэлоба. Джащ фэдэу лэжыгъагІэми игъогу зэлухыгъ. Тэ, нахыжъхэм, икхунэу тищытхъу шъуІуагъэ. Арышъ, мызыгъогум сэ счІыплэ джа сурэт зытешъухыгъэ кІэлитІур арышъ къиуцохэрэр, джахэм нахъ зафэжъугъазэмэ сигуапэ хъушт.

Джыри Іоныгъуабэхэм ыкІуачІэ къыхъэу ахэлэжъэнэу, ипсауныгъэ къыкІимычынэу тыфэлыаІозэ, и «Донэу» мычыжъэу къыщызтэгъуцэуагъэм Василий Латышевич екІолІэжыкІы. ШІэхэу комбайнер къыхэгъурымыкІышъ, ежъэжыкІы.

Іоныгъо мафэхэм гуахъо ахагъотэнэу афатІозэ, трактор прицепами ит столым кІэлъырыс механизаторхэм сурэт къатэтэхышъ (ятфэнэрэр) такыхъэкІыжы.

Зыщыуухъумэшъуштэп, ау зэтэпІэжэн, лыыбгъэкІотэн плъэкІышт

Медицинэ шІэныгъэм кы- зэриІорэмкІэ, жыгъор шыб- гъэзыен плъэкІыштэп, бгъа- шІэмэ, ащ зыщыуухъумэныр кыбдэхъуштэп, ау жыгъор нахъ кІасэу кыонэсыным, ар зэтэпІэжэным иамалхэр шыІэх.

Цыфыр шІэхэу жы хъуныр кызыхэкІыхэрэм ащыщ лып- цэхэм икъоу Іоф амышІэныр. Ар къаушыхъаты бзу къэзы- гъэшІэрэ цыфхэм ящыІэкІэ- псэукІэ: афэлэкІыштымкІэ кІуачІэкІэ Іоф ашІэ, физическ- кэ упражнениихэр зыщэгъ- гъушэрэп, пкышъолыр псы- хъагъэм гу-лынтфэ системэм дэгъоу Іоф зэрэригъашІэрэр, склерозым зэрэциухъумэрэр гъэнэфагъэ.

Непэрэ еплъыкІэхэм бэгъа- шІэ ухъуныр шагъэзыпэрэп, ащ иамалэу шыІэр зэрэмакІэри кыыхагъэщызэ. Цыфым ана- хыбэу кыгъэшІэн ыльэкІы- штыр ильэси 100-м кышгъэгъ- жьагъэу 120-м нэсэу къаІо. Нэбгырэ пэпчъ ыпкышъол жы зэрэхъурэм ипсынклагъэ з- фэшъхъафы. Паспортым дэт- хэгъэ ильэсхэр — календарнэ ильэсых. Ау цыфым изытет нахъ тэрэзу кызыгъэлыагъорэр биологическэ ныбжыр ары.

ШІэныгъэлэжъхэм кызы- раІорэмкІэ, жыгъор бэкІэ ялытыгъ генетическэ кІуачІэу цыфым иІэмрэ (наследствен- нэр) ыкІи ар къэзыуцухъэрэ дунаимрэ. Ыужырэр пштэмэ, анахъ мэхъанэ зэрэтырэр цы-

фым гъомылапхъэу ыгъэфедэ- рэр, ишхакІ ары.

Ныбжыым елтытыгъэ зэхъо- кІыныгъэу пкышъолым на- хыбэрэм фэхъухэрэр зэпхы- гъэхэр Іэ-лъэкъо зэрытыпІэ, гу- лынтфэ ыкІи цхэпс хэкІыпІэ системэхэр зэщыкъонхэр ары. ЗэхъокІыныгъэхэр афэхъух шхыныр зы- щыткІурэ органхэми, Іупсым хэлъ ве- ществохэу пкышъолым ищыклагъэхэми къащэкІэ, нэ- гъум ыкІыІу цлантэу тель- ри (слизистая оболочка) нахъ пІуакІэ мэхъу, нэмыкІхэми яІофшІаКІэ щыклагъэхэр фэхъух.

Ушэтынхэм нафэ кызырра- шІырэмкІэ, жыгъом сыдигъуи кІыгъу пкышъолым ищыкІэгъэ вита- минхэр, аминокислотэхэр, ми- неральнэ вещество зэфэшъх- афхэр икъоу ымыгъотынхэр. Мыщ, жыгъом, игъусэу «кы- дэкІох» социальнэ-экономикэ гумэкІыгъохэри (лэжэпкІэ макІэр, цэхэм япхыгъэ кыи- ныгъохэр...). Мыхэм зэкІэми апкъ кыкІэу жы хъугъэхэм янахыбэм яшхакІи кышцэкІэ

(игъом шхэхэрэп, гъомылап- хъэу агъэфедэрэри бзу зэте- фыгъэу ашІын алъэкІырэп).

Ахэм такъыпкырыкІызэ, ныбжъ хэкІотагъэ зилэхэм анаІэ нахъ зытырагъэтын фэе лъэ- ныкъохэр кыыхэдгъэщыхэ тшІоигъу.

АпэрэмкІэ, жы хъугъэ цыфыр игъорыгъоу шхэн (зэшхэгъум бзу ымышхэу) фае.

ЯтІонэрэмкІэ, гъомылап- хъэу ыгъэфедэрэр витамин- хэмкІэ, микроэлементхэмкІэ, аминокислотэхэмкІэ баин фае.

ЯшэнэрэмкІэ, склерозым щызыухъумэрэ веществохэр зыхэлъ шхынхэр нахыбэрэ иІанэ тетынхэ фае.

Мэхъанэ зилэ Іофыгъохэм ащыщ ащ фэдэ цыфыр а зы уахътэм шхэзэ ышІыныр, ре- жим гъэнэфагъэм тетыныр. Медикхэм зэралытэрэмкІэ, мафэм плІэгъоогъо ар шхэн фае, тІэкІу-тІэкІоу, кыин кы- щымыхъоу гъомылапхъэм хэлъ вещество зэфэшъхъафхэр организмэм хэхъанхэм фэшІ. Ышхырэр макІэу, ау нахыбэ- рэ шхэнэу ары ахэм афэдэхэм- кІэ нахъ фэдэр.

Лым ыкІи пцэжъыем ах- шыкІыгъэ шхыныгъохэр пцэ-

дыжыым е щэджагъом ашхы- мэ нахышІу, шыгъу зыхэлгъэр пчыхъэм амышхынхэм фэшІ. Пчыхъэшъхъашхэр щэхэкІ гъомылапхъэхэмкІэ ашІымэ нахъ фэд псауныгъэмкІэ.

Ныбжъ хэкІотагъэ зилэхэм щыбжыыйкІэ стырэу щыт гъо- мылапхъэхэм зыщадзыен фае. Мыхэм афэдэхэм яорганизмэ белокэу ищыклагъэри нахъ макІэ мэхъушъ (хъульфыгъэ- хэм чэш-зымафэм — грамм 60 — 68-рэ, бзыльфыгъэхэм — 55 — 60), ар зыхэлъ гъомылапхъэ- хэр бэрэ ашхынхэр ищыкла- гъэп. Нахыбэу Іанэм тетымэ дэгъу пцэжъыем хэшІыкІыгъэ шхыныгъохэр. Ащ шІуагъэу иІэхэм ащыщ лынтфэхэм лыыр арымыпшІыхъаным иамал къэ- зытырэ вещество зэрэхэлъыр. Къыхэгъэщыгъэн фае Кавка- зым щыпсэухэрэм ащыщ бэ- гъашІэхэм гъомылапхъэу агъэ- фэдэхэрэмкІэ зяупчІыхэм, нэ- кульыр, консерв зэфэшъхъаф- хэр, лы гъэгъугъэр макІэу агъэ- фэдэу, щэхэкІ гъомылапхъэхэр нахъ кыыхахыхэу кызырра- Іуагъэр.

Зы Іофыгъо джыри шъуналэ тешъодгъадзэ тшІоигъу. Ар зы- фэгъэхыгъэр жы хъугъэ

цІыфым кІуачІэу ыгъэкІодырэр зэрэмакІэм, пкышъолыр нэ- мыкІ псэукІэм зэрэтехъагъэм,

шэр организмэм «зэІуигъэ- кІэным» нахъ фытегъэпсыхъа- гъэ зэрэхъугъэм апкъ кыкІэу дагъэр, тхъур, шэр кызыэ- бэкІырэ гъомылапхъэхэм афэ- сакъыгъэн зэрэфаер ары. Ащ бэкІэ епхыгъ гу-лынтфэ сис- темэм изытет, сыда пІомэ ахэм къахэкІыкІэ атеросклероз цІыфым иІэу бэ- рэ кыыхэкІы.

Пкышъолым- кІэ нахъ фэдэр къэкІырэмэ ахэлъ дагъэр ары. Ащ организмэм лыеу хэлъ холе- стериныр кыи- хещы, лынтфэ- хэр ащ шеухъу- мэх, «егъэкъаб- зэх». Атероскле- розым зыщыу- хъумэгъэным пае амалышІоу щыт натрыфым, соем, тыгъэгъа- зэм ахэшІыкІы- гъэ дагъэр. Ау ащи ебгъэлыкІы хъуштэп, чэш-зымафэм грамм 25 — 30-м ушІокІымэ, гъомылапхъэр пкышъолым щызыгъэткІурэ органхэм иягъэ якІын, япшгъэ- рылъ агъэцкІэныр кыин къа- щыхъун ыльэкІышт.

Ныбжъ хэкІотагъэ зилэхэм гъэжъагъэр нахъ макІэрэ агъэ- фэдэн фае, сыда пІомэ шэ стыгъэм щэнаут, макІэми, хэлъ. Жы хъугъэ пкышъолымкІэ нахъ фэдэх къэкІырэ гъомылап-

хъэхэр: картофыр, къэбаскър, гыныпІыыр, пхъыр (морковыр), бжыныр, нэшэбэгур, нэмыкІ- хэри. Чэш-зымафэм ахэм афэ- дзу грамм 600 фэдиз пшхын фае. Мафэ къэс пхъэшъхъэ-мышъхъэ, мэркІо (ягода) зэфэшъхъафхэр е ахэм къаКІэфыгъэ псыр (сок- хэр) бгъэфедэхэмэ дэгъу.

Пкышъолым хэлъ мине- ральнэ вещество зэфэшъхъаф- хэм язэхъожыныгъэ («обмен

веществ» зыфаІорэр) зэрэзэ- щыкъуагъэм ишыхъат нэжъ- Іужъхэм якъупшъхъэхэр гъа- бэ хъунхэр, остеопороз яІэныр. А узыр кызыхэкІырэр орга- низмэм кальциеу хэлъым псынкІэу кышыкІэныр ары. Мы лъэхъаным медикхэм кыи- зэраІорэмкІэ, нэжъ-Іужъхэм мафэ къэс кальциие миллиграмм 1000 алэкІэхъан фае. Ар гурыт ныбжъ зилэхэм ящыклагъэм процент 25-кІэ нахыб. Каль- циер нахыбэу зыхэлгъэр щэхэкІ гъомылапхъэхэр ары.

Фосфорэу пкышъолым ищы- клагъэр игъэкъуным пае къуае, пцэжъые, дэшхо, джэнч пшхын- хэ фае. Нэжъ-Іужъхэм яІанэ на- хыбэрэ тетхэмэ дэгъу картофыр, пхъыр (морковыр), крупэ зэфэшъ- хъафхэм ахэшІыкІыгъэ гъомы- лапхъэхэр, кІюквэр, абрикос гъэгъугъэр (курага).

Шъуналэ тешъодгъадзэ тшІо- игъу хыалыгъу гъэжъэгъакІэм нахы тыгъосэрэ хыалыгъур нэжъ-Іужъхэм агъэфедэныр зэрэнахышІум, ІэшІу зыхэлъыр, «сдобное тесто» зыфаІорэм хэшІыкІыгъэхэр амал зэриІэкІэ нахъ макІэ шІыгъэнхэ зэрэфае.

Ныбжъ хэкІотагъэ зилэхэм непэ ашхыштыр зыгъэхъазыр- хэрэм кыдалыгътэн фае цы- фым кІуачІэкІэ е акышкІэ Іоф ешІэмэ, ипсауныгъэ изытет.

Псауныгъэ Іхъэм хэти кырет.

ЦИКІУ Роз.
Адыгэ Республикэм пса- уныгъэр къэухъумэгъэ- нымкІэ и Министерствэ штатым хэмыт специа- лист-диетолог.

ЕджапІэхэм загъэхъазыры

Ильэс еджэгъур амыухызэ еджапІэр къэкІорэ ильэс еджэгъум фагъэхъазырэу рагъажьэ. Шъхъа-ныгъупчъэхэр, пчъэхэр агъэцкІэжъых, къэзы-гъэфэбэрэ системэр ауплъэкІу, шыкІагъэу шылэхэр агъэтэрэзыжъых.

Республикэм иеджапІэхэм ялоф изытет, ахэм ильэсыкІэ еджэгъум ехъуллэу арашылІэн фаехэм, шыкІагъэу ялэхэм мылкъоу апэлухъаштым афэгъэ-хыгъэу гушылэгъу тшыгъэ АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерствэ иотдел ипащэу ЛІыунэе Аслъан.

Ащ къызэриІуагъэмкІэ, ильэс еджэгъум еджапІэхэр тегъэп-сыхъэгъэнхэм пае гъэцкІэ-жъын Іофхэм ыкІи егъэджэным ишыкІэгъэ Іэм-псымэхэм ящ-фын апэлухъанэу республикэм ибюджет ыкІи муниципальнэ бюджетхэм ахъщэ гъэнэфагъэ къыдалгытагъ.

МодернизациемкІэ Іофтхъабзэу зэхашхэрэм апэлухъаштым нэмыкІэу муниципальнэ бюджетхэм гъэцкІэ-жъын Іофхэм апэлухъанэу сомэ миллион 11-рэ мин 608-рэ, Мыекъяупэ шашІыр кІэлэ-цІыкІу ІыгыпІэм — миллион 54-рэ мин 418-рэ, машІо къэ-мыгъэхъугъэнымкІэ Іофтхъаб-зэу зэхашхэрэм — миллион-рэ мин 307-рэ, терроризмэм пэшІуекІогъэнымкІэ Іофтхъаб-зэхэм апае — миллион 3-рэ мин 0,36-рэ, санитарием ыкІи эпидемиологием алъэныкъокІэ Іофыр нахъышІу шІыгъэным пае сомэ миллионрэ мин 718-рэ къыдалгытэ. Ащ фэдэу Шэуджэн ыкІи Красногвардейскэ районхэм ябюджет — сомэ мини 100 зырыз, Кошхъэблэ районхэм мин 220-рэ апагъэ-кІодэнэу агъэнэфагъ.

Республикэ целевой программэу «ЕджапІэм ищынэ-гъончъагъ» зыфІорэм пэлухъанэу бюджетым сомэ мин 925,9-рэ къыдыхэлъытагъ, ащ шыщэу мин 600-р машІор къызыкІэнэн зылъэкІышт чІыпІэхэм раствор гъэнэфа-гъэ ащыфэгъэным, сомэ мин 325,9-р еджапІэхэм акІоцІ электропроводкэр ащызэблэхъу-гъэным апэлухъашт.

Арзу шытми, 2012-рэ ильэ-сым еджапІэхэм язэтегъэпсы-хъан модернизацием къыди-лътэрэ ахъщэмкІэ ашІышт. Ащ фэдэу 2012-рэ ильэсым мо-дернизациемкІэ федеральнэ бюджетым къыхиубытэу Ады-гэ Республикэм сомэ миллион 311-рэ мин 668-рэ къылукагъ. Гурыт еджапІэхэм ашыкІошт гъэцкІэжъын мынхэм апэлухъанэу сомэ миллион 30-рэ мини 100-рэ агъэнэфагъ.

ИльэсыкІэ еджэгъур къэмы-сызэ гурыт еджэпІи 9-мэ капи-тальнэ гъэцкІэжъынхэр ащы-кІоштых. Ахэм яунашхъэхэр зэблахъуштых. ЕджэпІи 8-мэ яшхъаныгъупчъэхэр метал-лопластиккІэ зэблахъу. Тигу-шылэгъу къызэриІуагъэмкІэ, республикэм иеджапІэхэм ащыщыбэхэм шъхъаныгъуп-чъэу ахэлхэр шьугъэх, ахэр апч къодыехэр арых зылыгъ-хэр. Гурыт еджэпІитІумэ къэ-зыгъэфэбэрэ системэр зэрэп-саоу ащызэблахъушт, зы еджа-пІэм испортзал капиталнэ гъэцкІэжъынхэр рашІылІэ-штых.

Іофтхъабзэу рахъухъагъэхэм яшІуагъэкІэ еджапІэхэм ахэт медицинэ кабинетхэр агъэц-кІэжъыштых ыкІи ахэм ящы-кІэгъэ псэуалъэхэр арагъэгъо-штых. ЕтІанэ еджапІэхэм яшхапІэхэри ящыкІэгъэ псэ-уалъэхэмкІэ зтырагъэпсыхъа-штых. Анахъэу анаІэ зыты-рагъэтынэу министерствэм иІофышІэ къыхигъэшыгъэр кІэлэеджакІохэр зэрэзэрэщэрэ транспортыр икІу фэдизэу еджапІэхэм алъкІэгъэхъэгъэныр ары. Непэ республикэм иеджэ-пІэ 62-мэ къоджэ ыкІи къутыри 126-мэ къарашызэ кІэлэеджэ-кІо 2518-рэ къарашалІэ. Ахэр

автобус 59-мэ зэрэщэ. Ау ар икІурэп. Ащ елътыгъэу мы ильэсым, модернизацием къы-хиубытэрэ Іофтхъабзэхэм яшІуагъэкІэ, автобус 19 ащ-фышт. Адыгэкъалэ — зы, Джэджэ районхэм — 2, Кош-хъэблэ районхэм — 7, Красно-гвардейскэ районхэм — 1, Мые-къяупэ ыкІи Теуцожэ районхэм — 4 ыкІи 2 алъкІагъэхъашт. Ахэм анэмыкІэу, гъэсэныгъэм фэлъжъэрэ къэралыгъо учре-дениехэм и автобуси 2 афаш-фышт.

Автобусхэм ящэфын пае гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ Министерствэм сомэ миллион 62-рэ къытІупшынэу рихъу-хъагъ. Ащ шыщэу миллион 13-рэ мин 250-мкІэ федераль-нэ къэралыгъо шапхъэхэм къа-хиубытэрэ программэхэмкІэ тхылъхэр зэрагъэгъотыштых.

Мы ильэсым имэлылътфэгъу мазэ и 10-м ТэхутэмыкЪое районхэмкІэ къуаджэу Пэнэхэс гъэсэныгъэр нахъышІоу зэхэ-щэгъэным фэлъжъэрэ Коорди-национнэ советым зэхэсыгъо щыриІагъ. Ащ къыщаІуагъ район ыкІи къэлэ администра-циехэм япащэхэм модерниза-цием ылъэныкъокІэ ахъщэу къалъахъэрэ капиталнэ ыкІи

нэмыкІ гъэцкІэжъын цІыкІу-шъокІухэм апэлухъэхъанэу. ЕджапІэхэм гъэцкІэжъын ІофшІэнхэр ащызэзыхъаштхэр зэнэкъокъу шІыкІэм тетэу къыхахынху. Шышхъэу и 15-м нэс еджапІэхэр зтыра-гъэпсыхъанхъш, кІэлэеджа-кІохэр аштэнхэм фэхъазырынхэ

Министерствэм иІофышІэ къызэриІуагъэмкІэ, район зы-рызхэм модернизацием къы-дилътэрэ ахъщэр зыпэлухъан фаем фамытІупшэу къыхэкІы. Ащ фэдэу ТэхутэмыкЪое, Красногвардейскэ, Теуцожэ, Мыекъяупэ ыкІи Шэуджэн рай-онхэм шапхъэхэр ащаукъоху мэхъу.

Республикэм иеджапІэхэм аварийнэхэр ахэтых. Ащ елъты-

тыгъэу, унэхэр мыфыкъон-хэмкІэ Іофтхъэбзэ гъэнэфагъэ-хэр районхэм ащызэрахъанхэ фае. Ахэм апэлухъанэу сомэ миллион 5-рэ мин 832-рэ АР-м иминистрэхэм я Кабинет иуна-шъокІэ афатІупшыгъ. УФ-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерствэрэ АР-м ими-нистрэхэм я Кабинетрэ зэзэ-гыныгъэу здашІыгъэм ишІуа-гъэкІэ, ащ фэдэ ахъщэ район-хэм ыкІи къалэхэм алъкІэхъан алъэкІыгъ. Ахъщэр жъоныгъуа-кІэм ыкІэхэм адэжэ ахэм афа-тІупшыгъ. Ащ фэдэу Джэджэ районхэмкІэ къутырэу Прогрес-сым дэт гурыт еджапІэу N 5-м ыкІи ТэхутэмыкЪое районхэм-кІэ поселкэу Инэм дэт гурыт еджапІэу N 2-м яшхъаны-гъупчъэхэр зэблахъу.

Сигушылэгъу игуапэу къы-хигъэшыгъэ мы мафэхэм Мые-къяупэ районхэм иадминистра-ция АР-м иминистрэхэм я Ка-бинет къэралыгъо Іэпылэгъоу сомэ мин 500 зэрэфитІуп-шыгъэр. Мы районхэмкІэ ста-нищэу Абадзеховскэм дэт кІэлэцІыкІу ІыгыпІэу N 21-м къызэрагъэплъырэ системэр щызэблахъушт. Ащ фэдэу Шэуджэн районхэм иминистрэхэм я Кабинет ирезерв фонд шы-щэу сомэ миллион фитІупшынэу егъэхъазыры. Ар Хъаты-гъужыкЪое гурыт еджапІэу N 6-м изэтегъэпсыхъан пэлухъа-гъэхъашт.

Мы мафэхэм республикэм еджэпІитІумэ яшІын шылъэ-кІуатэ. Ахэр селоу Красногвар-дейскэм ыкІи Хъалъэкъуае ащашІырэ гурыт еджапІэхэр арых. ХъатикЪое еджапІэми

спортивнэ зал мы мафэхэм къыпашІыхъэ. Селоу Красно-гвардейскэм шашІырэ еджа-пІэмрэ Хъатикъуае спортзалэу шагъэпсырэмрэ мы ильэсым аухынхэ фае.

Къалэу Мыекъяупэ мы ильэ-сым федеральнэ бюджетым къыкІи кІэлэцІыкІу ІыгыпІэ-хэм ягъэпсын пэлухъанэу сомэ миллион 55-рэ мин 274-рэ къыфатІупшыгъ. А ахъщэмкІэ кІэлэцІыкІу ІыгыпІитІу агъэп-сышт. Ащ ишІуагъэкІэ мы ильэсым сабий 450-мэ чІы-пІэхэр агъотыштых.

ЕджапІэхэм ягъэцкІэжъын-кІи, язэтегъэпсыхъанкІи ахъ-щэшхо зыпэлухъэрэ Іофтхъаб-зэхэр зэшІуахыхэми, джыри Іофыгъохэр къэнэх. Ахэр спорт-залхэр икІу фэдизэу зэрэщы-мылэхэр, еджэпІэ пчъагъэхэм япсыунэхэр шагуи зэрэдэтхэр, камерэу еджапІэм шыхъурэ-щышІэрэ тезытхэн зылъэкІы-штхэр зэрэщымылэхэр ыкІи нэмыкІхэр арых. ЕджапІэхэм ащыщхэм джыри газ ялэп. Ащ фэдэу мы ильэсым еджэпІ-тІумэ газ афырашхэн фае. Ахэр Шэуджэн районхэмкІэ къутырэу Михайловым ыкІи Мыекъяупэ районхэмкІэ поселкэу Камен-номостскэм адэт еджапІэхэр арых.

ИкІыгъэ ильэс еджэгъум ехъуллэу республикэм иеджэпІэ 85-мэ сабийхэр шагуи зыщи-кІырэ чІыпІэхэр ахэтыгъэхэп. ИкІыгъэ ильэсым Кошхъэблэ районхэмкІэ еджэпІитІумэ (Еджэркуаерэ Натырбыерэ) псыунэхэр еджэпІэ унэхэм ашагъэпсыгъэх. 2012-рэ ильэ-сым гъэсэныгъэр модерниза-ция шІыгъэным къыхиубытэ-рэ ахъщэмкІэ еджэпІэ 12-мэ шагуиыкІыпІэхэр унэ кІоцІхэм ашагъэпсыштых. Ахэм ащы-щых Хъакурынхъаблэ, Пшы-чъэу, Аскъэлае, Нэчэрэзые, КъунчыкЪохъаблэ, Гъобэкъуае ыкІи нэмыкІхэр.

Шышхъэу и 1-м ехъуллэу республикэм иеджапІэхэм язы-тет зыуплэкІушт комиссиехэр зэхашхэштых. Ахэм ахэтыштых МЧС-м ыкІи Роспотребнадзо-рым яІофышІэхэр. ЗэкІэ район-хэм ыкІи къалэхэм еджапІэхэр ильэсыкІэ еджэгъум зэрэфэ-хъазырхэр ащауплэкІух, акт-хэр зэхагъэуцох. Ащ фэдэу кІэлэцІыкІу ІыгыпІэхэри ми-нистерствэм инэплъэгъу итых.

СИХЪУ Гоцнагъу.

ГукъэкIыжъ лъапIэхэр

Цыфыр иакъыл къэкIон зыригъажэрэм къышкIэдзэгъу ымышIэрэм кIеупчIэмэ, лъыкIозэ, къешIэкIыгъэ пстэур игъорыгъоу зэрегъашIэ.

Хэти инэжгъурыгъэ, игумэкIылагъэ, игулыгъэ, иIупкIагъэ, ичыжъэрышIагъэ ателытагъэу гушъхъэкIуачIэ егъоты, ежъ фэдэ цIыфыбэмэ агоуцо, шыIэныгъэм шыш мэхъу. Джа гъэшIэ гъогу кIыхъэм апэрэ лъэбжъхэр зэрэщишIыгъэр, иунэгъо кIоцIэу къызэрыхъухагъэр, а уахътэр зыфэдэгъэр, цIыфхэм язэхэтыкIэ-шIыкIагъэхэр, лъэхъаным иплъышъуагъэр ыкIи а зэкIэмэ ежъ тхакIо хъун насып зилэгъэ МэшбэшIэ Исхъакъ зэрэхулагъэр, зэрэхуцагъэр къышылотагъ игукъэкIыжъхэр зышъэригъээзэгъэ тхыгъэу «Чыгуогу зэнэсым сыда шылэр?» ылоу адыгабзэкIэ журналэу «ЗэкIошныгъэм» къыдэхъагъэм.

Джы ар дэдэр бэмышIэу урысыбзэкIэ «А что там, за горизонтом?» ыцIэу тхыль дахэ ОАО-у «Полиграф-Юг» зыфиIорэм, пчъагъэмкIэ минрэ ныжъорэ хъоу къыштырадзэгъ.

Гу зылыозгъатэрэр анахъу апэрэ тхыль зэгъохыпIэ нэ-кIубгъом МэшбэшIэхэмрэ Дзунэжъхэмрэ ялэкIэ тамыгъэхэр зэрэтешIыхагъэхэр ары.

Тыр бэрэ зилэнэу мыхъугъэ кIалэу Исхъакъ зышIугъэу, зылэжыгъэр янэтышхэр — янэжъ-ятэжъхэр ары. Ятэжъу Дзунэжъ Бакъ ицIыфыгъэ ин Исхъакъ ыпкыинэ-лынэ пэпчъ хэтIухъагъ.

ШыIэныгъэ гъэшIэгъон ушъгъэ бай творчествэм фэгъэзэгъэми, шыIакIэм епхыгъэми къыгъэшIагъ зылашIэрэ нэбгырэу, Адыгэ, Къэбэртэе-Бэлъкъар, Къэрэщэ-Щэрджэс республикэхэм янароднэ тхакIоу, СССР-м, Урысыем, Адыгэ Республикэм я Къэралыгъо премиехэм ялауреатэу, хэгъэгъу литературэм ежъ итворческэ лэжыгъэ Iахъ ин хэзылхъагъэу МэшбэшIэ Исхъакъ Шумафэ ыкъом. Мы тхылыкIэм тхакIом ищыIэныгъэ игъээпIэ гъэнэфагъэ пэпчъ шыгъэуэфыгъ, къышылотыкIыгъ. Исабыигъо ыкIи икIэлэгъу, Адыгэ педучилищым зэрэщеджагъэр, Москва дэт Литературнэ институтэу М. Горькэм ыцIэкIэ шыгъым щеджэфэ зызыришпагъэр,

хэпшIыкIэу творчествэмкIэ зыкызырээзIуихыгъэр, ильагъо зэрэлыкIотагъэр.

А зэкIэмэ аготэу, ильэпкыкIэ гумэкIэу илэхэм амыгъэгупсэфэу Исхъакъ общественнэ IофшIэкIошхоу зэрэщытыгъэр тхылым къышылотагъ.

ТхакIом мурадэу илэр ышъхъэ кырыкIуагъэр аригъэшIэн къодьер арэп, шыпкъагъэ хэлъэу, гъэжыгъэу шымытэу, а уахътэр зыфэдэгъэр, игъашIэ зэрэзэкIэлъыкIуагъэр къафыриIотыкIыныр, ащкIэ къышъха-пагъэхэм ацIэ кырылоныр, яцIыфышIугъэ шыIакIэм хигощэныр ары.

Цыфыр цIыфы хэта е сыда зышIыгъэр? А упчIэм иджуап зафэу гъэпсыгъэ мы художественнэ тхылыр, гукъэкIыжъ лъапIэхэмкIэ зэлъыпкъагъ. Цыфыр цIыфы хуным пае удэмышъхъагъэр ар пIун-улэжыын зэрэфаер зэфэдэкIэ тхылым хэгощагъ ыкIи шыгъэуэфыгъ. ПкIэнчъу адыгэхэм аIуагъэп сабыр пIуным, цIыфы пшIыным пхэлъ кIуачIэр пхэхэу. Ау узфэулуэгъэр цIыф афэдэ зы-хъукIэ уегъэгъушIожьы.

Тхылыр къэппчын-кIэ баIоу, нэкIубгъо тIу-рытIу-тфырытфэу шъхъэ пчъагъэу зэтеуыгъ, ау къыхэгъэщыгъэн фаер ахэр зэкIэ цIыфым икъэ-хъукIэ-уцукIэ, дунаим зэрэхуцорэр, фэукIочIэу, фызэшIокIырэр къэзы-ушыхъатхэу зэрэгъэпсыгъэр ары.

ГушыIапэм ычIыпIэкIэ «упчIышымэ ямэхъан» зыфиIорэр ыгъэуцугъ, ащкIэ тхакIом икъэлотэн-гупшысэ кырегъажъэ, нэкIубгъо 400-м ехъум игукъэкIыжъ анахъ лъапIэхэр къашелуатэх, гъэшIэгъоных, бэрэ ащылэрыфэгъу, къабзэ, гъэсэп-тхыдэр ахиз. Хэтрэ цIыфи шIэлфэ гугъэр къызэрэготыр, ар зэрымбгынэрэр сыд хъугъэки, ныбжыым хахъоу, акылыр чъэпхыпагъэми, гушIуагъом, гумэкIым, шIульэгъум, гугъэ IэшIум зэфэдэу цIыфыр зэрахэтыр, тыгъуасэ фэдэу непи пшIуабэ шIэу къэхъушт-къэшIэщтым узэрэпаплъэрэм, узэлэфэ гугъэ иныр къызэрэгъо-

тым, ныбжыым емылтыгыгъэу, ащ ренэу уапэкIэ узэригъаплъэрэм, узэрищэрэм ехылагъ МэшбэшIэм итхылыкIэу «Чыгуогу зэнэсым сыда шылэр?» («А что там, за горизонтом?») зыфиIорэр.

ТхылыкIэм лъэпмафэ ыдзынэу, тхылфеджабэ ыгъотынэу фэтIо.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

КЪУАДЖЭР ЗЫГЪЭГУМЭКИРЭ ЮФЫГЪУ

Былым гъорыкIохэм яягъэ къэкIо

Былымым фэдэу къыхъырэр зыфэдэр цIыфхэм тапэкIэ дэгъоу къагурылоштыгъ, ащ пае лъэшэу фэсакъыштыгъэх, фэгумэкIыштыгъэх, кIымэфэ лъэхъаным афיקъуштым фэдиз былымIухэр агъэхъазырыштыгъэх. ТапэкIэ зэлукIэ ашIыти, гъэмэфэ лъэхъаным чэмхэм яIоф зытетыштым тегушIэлэ-штыгъэх, чэмахъохэр агъэнафэщтыгъэх. «Чэмахъо сы-кIошт» зыIорэ пстэури агъакIоштыгъэп, былымхэр илэу, ар зыфэдэр зэхэзышIыкIыхэрэр, къоджэдэхэм ашIоигъор зыгъэцакIэхэрэр арых чэмахъо агъакIоштыгъэхэр.

Былымхэр нахъ хъупIэ дэгъум шыгъэхъугъэнхэ фэягъэ, игъом псащэ афынхэр пшъэ-рылэу ялагъ. Ежъ былымхэр зиехэми хэбзэ дэгъу ахэлъыгъ: игъом ибылым дифыти, Iахъом ритыштыгъ, игъом лъыдэкIыги, къыфжыштыгъ. А зэкIокIэ-шIыкIэм къыхэкIыкIэ пчыхъэ е чэщ хъугъэу былым гъорыкIо гори гъогум тетыштыгъэп. Зибылым тIэкIу къэгужъуагъэр гулэщтыгъ, ащ лъыхъуштыгъ, къызэригъэгъотыжыти, къы-фыжыштыгъ. Джарэуштэу

цIыфхэр былымхэм афыштыгъэх, бырсери шылагъэп, гужжи къыхэкIыштыгъэп.

Адэ джы былым Iофхэр сыдэу щытха? НахъышIу е нахъ дэй хъугъэха? Джэуапыр зы: дэй дэдэ хъугъэ, былымхэм яIоф пщылэжыын умылэкIыным нэсыгъ. Федэшхо къэзы-хъырэ чэмхэм, шкIэхэм, мэлхэм, шыхэм цIыфхэр апы-лбыжъхэп, гум ранэжыгъэх, «шъузэрэщылэшъу» алуи атIуп-шыгъэхэм фэд.

Къоджэ гурытыр шысэу къэбгъэлъагъомэ, мары изыгетыр: еджапIэ, культурэм и Ун, почт, фельдшер пункт, библиотек, тучан (тучан зытIушIи дэтын ылэкIыштыгъ) — джары IофшIаплэу шыIэхэр. Адэр къэнэрэ цIыфхэу Iоф зышIэн зы-лэкIыштыгъэр сыдым еусэ-штыгъ? Былымхэр, шагубзыу-хэр ахъуштыгъ, хатэхэр алэ-жыштыгъ, амал зилэм IофшIэ-пIэ цIыкIу гори къызэлIуихыштыгъ.

Былымхуны Iофыр анахъ IофшIэн къинхэм ашыш. Былымхуным тапэкIэ егугъухэу пылгыгъэ адыгэхэр мы уахъ-тэм пшIэжыынхэп. Былым ехъукIэ пльытэн пльэкIыштыгъ.

пчэдыжырэ Iэщым былым-хэр къыдэзыгъэкIэу, чэупчъэр фэзышIыжъэу ащ IофшIэныр шызыухырэ? БылымхыкIэ ар хъуштыгъ? Ябылымхэр зыдакIо-хэрэм ыгъапэхэрэп къыдэзы-фыгъэхэр. Былымхэр урамным къытехэх, къэуцух, чэупчъэ-лүмэ аIохъэх, зэхаушIуаех. КыхэкIы мызэу, мытIоу унэгъо хатэхэм былымхэр аха-хъэхэу, ашхырэ нахъыбэ зэ-хаулагу.

Зи зылыдымкIыгъэ чэм-хэр ежъ-ежърэу къэкIожьы-хэзэ, чэщ мэзагъом хатэм дэлъ люцернэ шхъуантIэр зальэгъум, чэур Iуатхыи дэхъагъэх. Былымхэр зиехэр пчэдыжыым къакIуи чэум хэупхъухажы фэдэу ышIыгъ. Ащ IофшIэныр цIухыгъ, унагъом зэрарыр телъэу къэнэжыгъ. Адэ бы-лымхэр зиер сыд пае мыукIы-тагъа? Аужым ибылымхэм зэрар зэрахыгъэм зыгорэ фи-шIэжыгъэп, дахэу дэгущыла-гъэп. Джары тиадыгагъэ, ти-цIыфыгъэ иIоф зынысыгъэр.

Чэщ-зымафэм къыкIоцI, анахъу пчыхъэм е чэщым, адыгэ къуаджэмэ уадахъэмэ, пльэгъурэр гукIодыгъу, былым-хэр шъхъарытIупшхэу гъогу-хэм атетых, урамхэм атесых. Мызэу, мытIоу машинэ псын-кIэхэр былымхэм ателъадэ-хэу, шъобж бгъуитIуми ахъэу хъугъэ. ЕтIанэ машинэм исы-ми былымыр зиemi бырсери-шхо къалэты, зым адрэр егъэмысэ, бгъуитIуми зау-хыжы. Iофыр зэхэфыгъуаеп мысэр къэгъэнэфэгъэным пае: былымыр зием илэгъу чэщым дэтын фае.

Мыщ фэди Афыпсыпэ шы-хъугъ. Сыхъатыр пшIым дэ-хыгъэу кIалэр машинэкIэ ура-мым къырэхъэ, ядэжъ къэ-кIожьы. Гъогум тес чэмхэм ашыш къашти, къызшылэ-

тыгъ, машинэ псынIэу къа-чъэрэр къеутэкIыгъ. Машинэри чэмыри фыкIуагъэх. Чэмыр зиер къагъэушIи къыдашыгъ, ибылымхэр зыдэщылэр ешIэм алуи еупчIыгъэх. «Ошъогу чIэгъым чIэтых», — ыIуагъ дысэу. Хъугъэр зыралом, куо-хъаушхо кылIэтыгъ, машинэм исым чэмым ыуасэ къыты-жыын фаеу къафигъэпытагъ. Сыхъатыр 10-м ыуж чэщым былымыр Iэгум зэрэдэтын фаер, ауштэу шымытэу транс-порт горэ гъогум къышеутэкIэу ыгъэфыкъомэ зи къызэрэфи-мышIэжыштыр гурагъэлонэу пылгыгъэх, ау ежъ ыIорэм те-кIыгъэп. Суд Iоф зешIым, ибы-лым зэрэхэкIодагъэр изэрарэу, машинэу къеутэкIыгъэр ежъ иахъшэкIэ аригъэшIыжынуу аухэсыгъ. Нахъыбэмэ хабзэу цыIэхэр ашIэрэп, ежъхэм кы-зэрагурылоу мээекIох.

Псэйтику ащ фэдэ зышъ-хъум, бырсыр къымэкIэу чэм фыкIуагъэр машинэр зиер ри-тыжыгъ. Адрэм чэмыр ыши, кIихыгъэ ахъшэмкIэ машинэр аригъэшIыжыгъ.

Мыщ фэди мэхъу. Пчы-хъэшъхъап. Бысымгуащэм чэ-митIур къыши дэхъажыгъ, лым чэмхэр чэупчъэIум Iуи-фыгъэх. Былымхэр Iэщым зы-фидимыгъэхъажыхэрэр кы-рагъэлонэу зеупчIыхэм, Iэщыр зэраушIоштыр, былымхэм бадзэхэр, аргъойхэр къазэ-ра-дакIохэрэр, ар бысымгуащэм зэрымидэрэр къариIуагъ. А былымхэр къуаджэм дэхъэх, нэмыкIхэри гъусэ къафэхъух. ЗэрэхъурэмкIэ, ежъ ибылым-хэр нэмыкIым ичэупчъэIу Iутхэми, аушIоими иягъэ къэ-мыкIонэу елтыгъ.

Псэйтику иIоф ары дэй дэдэр, былымхэм абгъодэкIы-жыгъагъэхэм фэд. Былым 300 фэдиз дэт, унэгъо тIокI гор ибы-

лымхэм альыплъэхэр, адрэ-хэр пIэлъэ-пIалъэу альыдэ-кIых. Чэупчъэм былымхэр къыдафыхъэшъ, ежъхэр язы-бгъукIэ рекIокIыжыых. Чэ-махъо аубытынэу фэежъхэп, ащи лъапсэ иI. Ахэтых унагъо-хэр былымипшIым нэсэу илэу, чэмахъо шыIэмэ, анахъ мэкIэ дэдэмэ, зы былымым сомшIэ лъытыштыгъ. Кыредзэ: мазэ къэс сомэ мин ытыштыгъ. Ар ежъыр-кIэ мыфедэу елътэ, чэмэ-хъоубытын гухэлъым адрэ-хэр тырешых, ыгъэдэлонхэ елэкIы. Чэзыу-чэзыоу кIонхэу рахъухъэ.

Былымхэм яхъылIагъэу сэмэркъэуэхэр, нарэхэр къуаджэ-мэ къашекIокIых. Пэнэхэс те-мыр лъэныкъомкIэ идэхъа-гъум, гурыт еджапIэм дэжъ, мэщыт шашIы. Мэфэ шэджа-гъом фабэмрэ псымрэ рагъэ-зыгъэ былымхэр мэщытым ижъау екIугъэх. КIалэ горэ къогъум къыкIокIи, чэмхэр а чIыпIэм Iуифыхэ зэхъум, мо-дыкIэ щытмэ ашыш еджагъ: «Сыд пае уашIонагъ былым-хэу шэджэгъо нэмаз зышIы-нэу къэкIуагъэмэ?»

Псэйтику джэгъушхо дэт, хъарышху, джэгъу макъэр чы-жъэу мэлэу. Шыфэу шагум дэт-хэм зыгорэ къахэкуукIыгъ: «ШъузэлъыкIуат, хъакIэхэр къэкIох!» Зызыплъыхагъэмэ альэгъу: былым купышхо, зым ыуж зыр итэу, кыгузэнкIыгъэу джэгур зыдэт шагум къекIу. НахъыкIэхэм куо-хъаушхо къа-лэти, къахэкIохэрэм арагъэгъэ-загъ...

Джары Iофхэр зэрэщытхэр: чэмхэр, шкIэхэр, шыхэр, мэл-хэр къоджэ урамхэм атетых. Хэбзэ Iоф шыпкъэ мыхъоу, ежъ цIыфхэм зыкыашIэжъэу яIофхэр зыпкъ рагъэуцожьы-гъагъэхэмэ дэгъугъэ.

ХЪУШТ Шэбан.

ТРАНСПОРТ ФЭЮ-ФАШІЭХЭР

Цыфхэр зэраггэрэзэщтхэм фэбанэх

— Пытэу гу тезымышыхыгъэ цыфым тызыпыт сэнэхатыр шурышукІэ кыыхырп, — еІо МУП-у «Лазаревскоеавто-транс» игенеральнэ директор игуадзэу Саид Агафоновым. — Общественнэ транспортым иІофшІэн кызырыкІоу щытэп.

скоеавтотрансым» ренэу ыгъэцкІэрэ маршрут 27-рэ иІ, ахэм кьахъожьых социальнэ мэхъанэ зиІэ маршрутици. А маршрутхэм ащыц Іахъхэр колоннэм егъэцкІэх. Мы лъэхъаным автобус паркыр агъэкІэжьы, маршруткІэхэри кыхахых.

Варуш Барцикянхэм, Гъошъо Бислан, нэмыкІхэми предприятием Іоф шашІэ. Анахь ІофшІэ дэгъухэу зыцІэ ралохэрэм ащыцых автоэлектрикэу Замбе Табагуа, диспетчерхэу Къобжъ Аюбэ, Лыф Рэшыдэ, Бастэ Анастасие, медицинэ ІофшІэхэу ТІэшъу Залихъанрэ Елена Беляковамрэ, автотранспортым идэгъэкІынкІэ механикэу ТІэшъу Анзор, щынэгъончъагъэмкІэ кьулыкьум иІофшІэхэу ТІэшъу

Долэт, Къобжъ Мэджыдэ, ТІэшъу Алым ыкІи ТІэшъу Юрэ, гъэцкІэжьын ІофхэмкІэ механикэу Нэпсэу Аслан.

Цыфхэр ІофшІэным егугъух, яІофшІапІэ рэгущох. ЛэжъапкІэм зыпкытыныгъэ зэрэхэлым имызакъоу, предприятием социальнэ пакет икъур цагъэфедэ. КъэтымыІожьыи зэкІэми ашІэ социальнэ пакетым кыкІырэр,

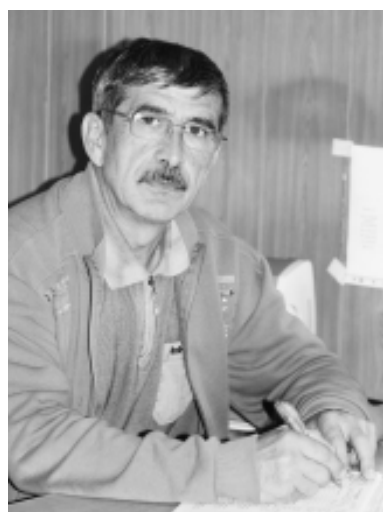
цыфым ищыІэныгъэкІэ ащ мэхъанэу иІэр.

Пашэхэм кызырэталагъэмкІэ, автопредприятием иІофшІэнкІэ мэхъанэ гъэнэфагъэ зиІэ зы лъэныкыо джыри хэгъэунэфыкІыгъэн фае. Ар шеф шыкІэм тетэу коллектив зэфэшхьафхэм материалнэ ІэпыІэгъу ятыгъэныр ары. Автоколоннэу № 2-м социальнэ гъусэгъоу иІэх футбол командзэу «ШэхэкІэй» зыцІэр, ШэхэкІэйшхом дэт къоджэ еджапІэр, сабий ІыгыпІэр ыкІи ахэм анэмыкІхэр.

— ШэхэкІэй къоджэ коим иадминистративерэ тиавтопредприятиерэ азыфагу зэпхыныгъэ дэгъу иІэу Іоф эдэтэшІэ, — хегъэунэфыкІы Саид Агафоновым. — Тызэгъусэу ыкІи шъхьаф-шъхьафэу зы Іофыгъо шъхьаІэм тыфэлажэ — цыфхэм Іоф адэтэшІэ, ахэм апае Іоф тэшІэ.

НЫБЭ Анзор.

Сурэтхэм арытхэр: ТІэшъу Анзор, Саид Агафоновым ыкІи ТІэшъу Мэдин; автопаркыр; диспетчерхэу Къобжъ Аюб; медсестрау ТІэшъу Залихъан.

Ныкьорыпсэу шыкІэкІэ ащ Іоф щыпшІэшъуштэп, угукІи, ппсэкІи пытэу зептын фае. Е командэм ухэт, е ухэтэп. Джары зэрэщытыр. Арышъ, Алеся Лукашевич зипэщэ тиколлектив зэгурьІожьыныгъэ зыхэлъ, пытэу цыфхэр зыщызэкъот, лъэпкыбэмэ ялыкІохэр зыхэт ІофшІэ купышху.

Джащ фэдэу гъэпсыгъэ поселкэу Головинкэ дэт автоколоннэу № 2-ри. ЗэкІэмкІи предприятием Іут нэбгырэ шитІум ызыщанэ — нэбгырэ 70-м мы колоннэм Іоф шашІэ. Ащ елгытыгъэу, предприятием итранспорт парк ызыщанэ мыры зыдэщыІэр. Ащ ипащэу ТІэшъу Мэдин кызырэталагъэмкІэ, «Лазарев-

ЯІофшІэхэм гурыт ныбжъэу яІэр иІээс 34 — 36-рэ мэхъу. Нахъыбэм опытышу яІ ыкІи зэкІэри чыпІэм щыщых. Ари Іофыгъо шъхьаІэу щыт, сыда пІомэ ячыпІэгъухэм ыкІи мыщ зыщызыгъэпсэфынэу къэкІорэ хъакІэхэм апашъхъэ пшъэдэкІыжъэу шахъырэр дэгъоу кьагурэлэ.

ИІээсипшІ зауІэ хъугъэу отраслэм Іоф щызышІэрэ ыкІи опыт ин зиІэ хъугъэхэм, гущыІэм пае, водительхэу Александр Пыхтиным, Павел Фоменкэм, Николай Ольховик, Къобжъ Нурбий афэдэу специалист ныбжыкІэхэри — Юрий Евкарпиди, Андрей Минасян, Виктор Хахо, Александр Лежневым, Авак ыкІи

Уалъытэныр насыпыгъ

Хэтрэ цыфи ыгу имыкІэу, тыдэ шыІэми фээшъэу, зэкІэми анахь дэгъоу ыптыгъэу зыгорэ иІ. Сэри ащ фэдэ цыф шлагъо сиІ: сиІыкІугъом щегъэжыгъэу шу слъэгъоу, цыхъэ фэсшІэу, щысэ тесхэу. Ар сикІэлэгъэджэу Май. СыщэІэфэ ар сикІэлэгъэджэу. Тикъуаджи, тирайони шъхьэкІэфэшхо ащ щыфашы, шалыгъэ.

Бэгъырэт (Индрысэ) Майе Исмахилэ ыпхъур Кошхъэблэ районымкІэ къуаджэу Фэдз дэт гурыт еджапІэм иІээс 28-рэ хъугъэ зыщыригъэджэхэрэр. Ежъ

къуаджэу Блащэпсынэ кыщы-хъугъ, шапІугъ, гурыт еджапІэр дэгъу дэдэу кыщыухыгъ. Анахъэу икІэсагъэхэр урысыбзэмрэ литературэмрэ. Усэхэри ытхы-щыгъэх, спортми пылыгъ: теннис, волейбол зыфэпІощтхэр икІэсагъэх. Ау физикэмрэ хысапымрэ анахь дэгъоу ышІэ-щыгъэх. КъаІуатэрэр псынкІэу ыгу зэрэриубытэрэм ишІуа-гъэкІэ, урокхэм яшІын бэрэ пэ-сыщтыгъэп. «Тхъэм кыхилъ-хъагъ» зыфалорэм фэдэу ишІэ шІэгъошІугъ. Майе ныбжыкІэ дэдэу кыздидиштэгъэ шэнхэм

ащыщыгъ кІэлэцыкІухэм зыгорэ къафІуатэу ахэсыныр. Я 8-рэ классым кыщыублагъэу пионер лагерхэм вожатэу ащыІэщтыгъ. Усэхэу кІэлэцыкІухэм аригъэ-шлагъэхэр мэфэкІ мафэхэм радиомкІэ къаригъаІощтыгъэх. Сабыйхэм жабзэ къадигъоты-щтыгъ, агурыІощтыгъ.

Адыгэ къэралыгъо кІэлэ-егъэджэ институтым физикэмкІэ ыкІи хысапымкІэ ифакультет Майе кызыеухым унагъо иІэ хъугъагъэ ыкІи Фэдз рагъэблэ-гъагъ физикэмкІэ щыригъэджэн-хэу. А лъэхъаным тичылэ дэт еджапІэм физикэмкІэ кІэлэ-егъэджэ Іутыгъэп.

Непэ кызынэсыгъэми афэч-фэу еджакІохэм ар ахэхъэ. Шыпкыагъэ ахэлъэу, цыфхэр шу альэгъоу, нахъыжхэм лыт-тэныгъэ афашІэу ахэр къэтэ-джынхэмкІэ мы бзылфыгъэм зи кытенэрэп.

Майе ригъэджэгъэ Нэгъой Къэпльан Краснодар дэт кІэлэ-егъэджэ институтым ифизикэ-математикэ факультет чІахъэ зэхъум шІэныгъэу кыгъэзлэгъ-уагъэр комиссием хэтхэм амы-

гъэшІэгъон альэкІыгъэп. ЕІланэ ащ къеупчІыгъэх еджапІэу кы-ухыгъэмрэ физикэмкІэ езыгъэ-джагъэмрэ афэгъэхыгъэу. Ащ нэужым Майе кыфытеуагъэх ыкІи творческэ амал инэу иІэхэм кьахэкІэу зы мазэрэ Москва дэт институтэу кІэлэегъэджэхэм яшІэныгъэхэм зыщаагъахъорэм агъэкІуагъ. Джащ тетэу 1985-рэ иІээсым краим ыцІэкІэ мазэрэ ащ къэтыгъ. А лъэхъаным игъо кыфалъэгъугъагъ имынэІосэ класс горэм урок щихынуэ. Ау Майе къэщтагъэп, дэгъу дэдэу урокыр аригъэхыгъ. Джыри зэ кыушыхъатыгъ кІэлэегъэджэ анахь Іазэхэм зэрэщыщыр.

Майе ригъэджэхэрэм цыхъэ кыфашы, агу иІыыр кыдагъ-щы. «КІэлэцыкІум ыгу иІыыр ынэ кыкІэщы, — еІо Майе. — Джащ фэдэу ежъ кІэлэегъэджэми ыгу сабийхэм афызэлухыгъэн фае. Тын лъапІэхэм, щыгъуцІэ-хэм апаеп сэ сиІоф сызкІегу-гъурэр. ШІэныгъэ куум цыфы-гъэ дахэр игъусэу езгъэджа-гъэхэр ящыІэныгъэ гъогу ры-кІонхэр пстэуми анахь шъхьаІэу сэлъытэ».

Майе иунагъо кІэлэегъэджэ унагъу пІоми ухэукъоштэп. Ыкъоухэми (Анзор, Абрек, Алим), инысэхэми кІэлэегъэджэ сэнэхатыр кыхахыгъ. Майе ащ рэгущхо...

Къэбар цыкІу горэкІэ сит-хыгъэ кьэсыухы сшоигъу. Майе ригъэджэхэрэм ащыцэу Афэ-шІэгъо Налбий мафэ горэм янэ еупчІыгъ: «Мам, хэта анахь бзылфыгъэ дэгъоу Фэдз дэ-сыр?» Янэ ащ лыпыгъэу джэуап кыгыотыгъэпти, ыгъэшлагъоу ыкІо еІлани кыІуагъ: «Кызы-рэмьшІэрэр?! Ар тэ ти Майя Измаиловнар арыба!»

Ащ фэдэу щысабэ къэпхын плъэкІышт. Сэри сынасыпышІоу зысэлъытэжьы сищыІэныгъэ гъо-гу ащ фэдэ цыф шлагъо сызэ-рщыІукІагъэмкІэ. Псауныгъэ пытэрэ насып дахэрэ иІэу джы-ри бэрэ щыІэнэу сикІэлэегъэджэ сыфэІаІо!

**ТХЪАБЫСЫМ
Мадина.**

Адыгэ къэралыгъо универ-ситетым иадыгэ факультет шеджэ.

ОЛИМПИАДЭ ДЖЭГУНХЭУ ШЪАЧЭ ЩЫКЮЩТХЭМ ЯПЭГЪОКІ

Адыгеир ашIодах

Дунэе автомобильнэ раллиеу «Дэнэ гъогу-2012»-р Олимпиадэ джэгунхэу Шъачэ щыкющтхэм афэгъэхьыгъ. Хэгъэгъу 20-м нахьыбэмэ яспортсменхэр ащ хэлэжьагъэх. Ахэр куп 67-рэ хъухэу апэрэ чыплэхэм афэбэнагъэх. Адыгэ Республикэм зэнэкьокьур зэрэ-щаухыгъэм, «Дэнэ гъогу» тигъэшыхыгъэ гупшысэхэм тигъэзетеджэхэр ащытэгъэгъуазэх.

Я IV-рэ Дунэе зэнэкьокьоу «Дэнэ гъогу-2012»-рэ зыфилорэм фэгъэхьыгъэ пэшорыгъэшъ зэлу-кIэгъухэр Мыекьуапэ щыкIуагъэх. Ти Правительствэ зычIэт Унэм зэнэкьокьум идирекции хэтэу, Адыгеим иныбджэгъушIоу Юрий Шашлюк кышчытиIуагъэр тшы-гъушшэрэп.

— Адыгэ Республикэр икуль-турнэ программкIэ нэмыкI шъо-лбырхэм къахэщы. Адыгэ шъуа-шэм идэхагъэ тэгъэшIагъо, нахьы-шIоу тыгу кынэжыным, тлэгъу-рэр дунэе къэбар тшIыным афэшI артистхэм тагоуцозэ нэпэплъ сур-рэтхэр къыттырахы. Адыгеим икьушъхьэхэр, ипсыхъо чъэрхэр, ичIыплэ дахэхэр спортсменхэм зэ-рагъэлъэгъухэ ашIоигъоу къа-кIэ-упчIэх, — къеIуатэ Юрий Шаш-люк. — Республикэм и Лы-шъхьэу ТхьакIушынэ Аслъан, Адыгеим щыщ Iэшъхьэтетхэу

тызыIукагъэхэр дэгъоу къытфы-щытых, псынIкIэу тызэгурэIо, Iоф адэшIэгъошIу, типшгъэрылхэр къагъэпсынIкIэх.

Президентым
къыIуагъэр

Шъо зэфэшъхьафхэмкIэ гъэкIэ-рэкIэгъэ журналэу зэхэщакIомэ къыдагъэкIыгъэм «Дэнэ гъогу» итарихъ, инеушрэ мафэ уащегъэ-гъуазэ. УрысыбзэкIи, инджылы-зыбзэкIи тхыгъэхэр ащ къышчы-хэутигъэх. ЯтIонэрэ нэкIубгъом те-шIыхьэгъэ сурэтым къеIуатэ Мо-сква къышчыублагъэу Шъачэ зэрэ-нэсытхэ автомобиль гъогу зэрэ-гъэпсыгъэр. Рязань, Волгоград, Элиста ауж хэушъхьафыкIыгъэу Мыекьуапэ ыцIэ картым иолъагъо.

Я 4-рэ нэкIубгъор анахь лъэ-гъупхьэу зэгъэфагъэмэ ахэтэлъы-

тэ. «Дэнэ гъогу» хэлэжьэхэрэр Адыгеим къызэрэкIуагъэхэр, Вла-димир Путинэр 2010-рэ илъэсым Iоныгъо мазэм и 17-м зэхэхьэм хэ-лажьэрэмэ апашъхьэ къызэрэщы-гушыгъэрэр сурэтым къегъэлъагъо. — Зэнэкьокьум щыIэныгъэм

чIыплэ ин зэрэщыриIэр тшIэщты-гъэ, ау мыщ фэдиз мэхъанэшхо ратыми нахьыпэкIэ сыщыгъоза-гъэп, — Владимир Путин Мые-кьуапэ щыкIогъэ зэхэхьэм къы-щиIуагъ.

Фатимэ иорэд
щэжъынчы

«Дэнэ гъогу-2012»-м фэгъэхьы-гъэ концертным тиартистхэр зэрэ-хэлэжьагъэхэр тигъэзет къыхэты-утыгъэми, тизэфэхьысыжъхэм къапытыдзэжы тшIонгъу. Апэрэ чIыплэхэр къыдэзыхыгъэмэ Уры-сыем, IэкIыб хэгъэгумэ яжурна-листхэр гушыIэгъу афэхьухэу бэрэ-тырихьылъагъ. Урысыем ителека-налхэмкIэ ахэр къагъэлъагъохэуи тлэгъугъэх.

«Си Кавказ» зыфилорэ орэдэр Нэхэе Фатимэ къылозэ журналист-хэр спортсменхэм адэгущыIэщты-гъэх. «Си Кавказ, си Адыгей, си-хэгъэгъу клас» зыфилорэ гушыIэхэм тхьакIумэр агъашIоу, гур алэтэу Урысыем ителевидениекIэ зэхэт-хыгъэх, орэдышъори, Нэхэе Фати-мэ ымакIи дахэу жынчыгъэх.

Спортхэрэ культурэмрэ яшIуа-гъэкIи Адыгеир дунаим нахьышIоу щашIэ зэрэхьурэр тигуапэ, рагъэ-жэгъэ Iофыр зэрэлъагъэкIотэ-щтым тегъэгугъэ.

Сурэтым итыр: Нэхэе Фатимэ орэдэу «Си Кавказыр» къеIо.

ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

Денис Мацуевыр
джыри къытфэрэкIу

Ащ фэдэ концертхэр нэпэ лъэшэу тищыкIагъэх. Ис-кусствэм иамалхэр къызыщылъэгъорэ пчыхъзэхэхьэм ухэлэжьэзэ, щыIэныгъэр нахьышIоу къыбгурегаIо. Зэхэлхыгъэмрэ плъэгъугъэмрэ уасэу афэлшырэм гушъхьэ кIуачIэу къыпхилхьэрэр зыпэлшыщтыр къы-зыщэбгъэжъэщтыр сшIэрэп.

щых Урысыем и Президентэу Вла-димир Путинэр, УФ-м и Премьер-министрэу Дмитрий Медведевыр, Беларусым и Президентэу Алек-сандр Лукашенкэр, федеральнэ министрэхэр, шъолбырхэм япащэ-хэр, нэмыкIхэри. ТхьакIушынэ Аслъан бэгъашIэ хъунэу, игухэ-лбышIухэр къыдэхъунхэу, Адыгеим ыкIи Урысыем хэхъоныгъэхэр ашIынхэм илахышIу хилъхъанэу фалъагъ.

Тщымыгъушъ-
жъыщт
концертхэр

Композиторхэу Р. Шуманрэ С. Рахманиновымрэ япроизведени-ехэр апэрэ сыхьатым къыкIоцI па-нистэу Д. Мацуевым къыригъэ-

Iуагъэх. Виолончелыр «къэзыгъэ-гушыIагъэр» Д. Струлевыр ары. Ащ сэнаушыгъэу хэлъыр дунаим щашIэ. КонтрабасымкIэ А. Ивано-вым орэдышъохэр къыригъэIуа-гъэх. Д. Севастьяновыр шъонтыр-паоу концертным хэлэжьагъ.

Пчыхъзэхэхьэр къызышаухы-ным ти Лышъхьэу ТхьакIушынэ Аслъан пчэгум кыхьы, музыкант-хэм зэрафэразэр, джыри Мые-кьуапэ къэкIонхэу зэрэшIоигъор ариIуагъ.

Испанием къыкIыгъэ компо-зиторэу, АР-м искусствэхэмкIэ изаслуженнэ IофышIэшхоу Хъу-пэ Мурат, Урысыем изаслуженнэ артистэу Бэгъ Сэид, УФ-м иску-ствэхэмкIэ изаслуженнэ IофышIэ-шхоу Сулеймэн Юныс, Улапэ къы-кIыгъэхэм, искусствэр зикIасэхэу гушыIэгъу тызыфэхьугъэмэ кон-цертхэр шIукIэ агу къызэрэкIы-жъыщтыр, ащ фэдэ зэхэхьэхэм нахьыбэрэ ахэлэжьэхэ зрашIон-гъор къыталъагъ.

Артист цIэрыIохэр концертным ыуж филармонием изал чIэсы-гъэхэм гушыIэгъу афэхьугъэх, зэ-хэуцохэзэ нэпэплъ сурэтхэр аты-рахыгъэх.

Сурэтхэр зэхэхьэм къышчыты-рахыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэ ыныбж илъэс 65-рэ зэрэхьугъэм фэгъэхьыгъэ пчыхъзэхэхьэу Мыекьуапэ дэт филармонием щыкIуагъэр музыкант цIэрыIомэ къагъэдэхагъ. Артистхэу Хъупэ Файнэрэ Сихъу Станиславрэ кон-цертхэр зэрэагъ. Музыковедэу Ирина Шилько пианист цIэрыIоу,

Урысыем инароднэ артистэу, Ду-нэе зэнэкьокьум илауреатэу Денис Мацуевым итворчествэ къыIотагъ.

Концертхэр зезыщгъэ артистхэм зэрэхагъэунэфыкIыгъэу, ти Лы-шъхьэу ТхьакIушынэ Аслъан илъэс 65-рэ зэрэхьугъэм фэшI къыфэгъушIуагъэхэм, шIоу щыIэр къыдэхъунэу фэлъэIуагъэхэм ащы-

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

КъыдзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкъ IофхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ тилъэп-
къэгъухэм адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар жъу-
гъэм иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

**Редактор
шъхьалэм
ипшгъэрылхэр
зыгъэцакIэрэр
иапэрэ гуадзэу**

**АУЛЪЭ
Руслъан**

**ПшъэдэкIыж
зыхьырэ
секретары
нэпшIэкъуй
Заур**

**Редакциер
зыхьыIэр:**
385000,
къ. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыж зы-
хьырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхьаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием
хэутын IофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чIыплэ гъэоры-
шIапI, зэраушыхьа-
тыгъэ номеры
ПИ №10-3892

Зышчыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
4160
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2248**

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбий.